

Βρυξέλλες, 8.3.2018
SWD(2018) 59 final

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

που συνοδεύει το έγγραφο

**ΠΡΟΤΑΣΗ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**

**για τη θέσπιση πολυετούς σχεδίου σχετικά με τις αλιευτικές δραστηριότητες
εκμετάλλευσης βενθοπελαγικών αποθεμάτων στη δυτική Μεσόγειο Θάλασσα**

{COM(2018) 115 final} - {SWD(2018) 60 final}

Δελτίο συνοπτικής παρουσίασης

Εκτίμηση επιπτώσεων της πρότασης κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση πολυετούς σχεδίου όσον αφορά την αλιεία βενθοπελαγικών αποθεμάτων στη δυτική Μεσόγειο

A. Ανάγκη ανάληψης δράσης

Γιατί; Ποιο είναι το πρόβλημα που εξετάζεται;

Υπάρχουν δύο μεγάλα προβλήματα όσον αφορά την αλιεία βενθοπελαγικών αποθεμάτων στη δυτική Μεσόγειο. Πρόκειται για τα **υψηλά επίπεδα υπεραλίευσης** και το **αναποτελεσματικό ρυθμιστικό πλαίσιο**. Η υπερβολική χρήση της αλιευτικής ικανότητας (δηλαδή υψηλός αριθμός σκαφών και μεγάλη αλιευτική προσπάθεια) θεωρείται ως η κύρια αιτία της υπεραλίευσης. Ταυτόχρονα, το σημερινό ρυθμιστικό πλαίσιο είναι αναποτελεσματικό λόγω του περιορισμένου πεδίου εφαρμογής του, της βραδείας και ελλιπούς εφαρμογής, και της μη αποδοχής του εκ μέρους των ενδιαφερομένων. Αυτά τα δύο προβλήματα έχουν ως αποτέλεσμα, άμεσα ή έμμεσα, την ανησυχητική κατάσταση των βενθοπελαγικών αποθεμάτων (δηλαδή πάνω από το 80 % των εκτιμηθέντων αποθεμάτων υπεραλιεύονται, ενώ η βιομάζα ορισμένων από αυτά τα αποθέματα είναι πολύ μικρή, γεγονός που δείχνει ότι υπάρχει μεγάλη πιθανότητα να εξαντληθούν), κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις για τους αλιείς και τον κλάδο της αλιείας, καθώς και επιπτώσεις στο θαλάσσιο περιβάλλον.

Τα προβλήματα που περιγράφονται ανωτέρω επηρεάζουν κυρίως τους αλιείς που αλιεύουν βενθοπελαγικά αποθέματα στη δυτική Μεσόγειο, δηλαδή τους ενωσιακούς στόλους της Ιταλίας, της Γαλλίας και της Ισπανίας. Σύμφωνα με τα στοιχεία που παρασχέθηκαν βάσει του πλαισίου συλλογής δεδομένων (DCF) για την αλιεία της ΕΕ, περίπου 13 000 σκάφη θα επηρεαστούν ενδεχομένως από αυτή την πρωτοβουλία.

Τι αναμένεται να επιτευχθεί με την παρούσα πρωτοβουλία;

Οι **γενικοί στόχοι** είναι οι εξής: επίτευξη των στόχων της ΚΑΛΠ (άρθρο 2) σχετικά με τη βενθοπελαγική αλιεία στη δυτική Μεσόγειο, ιδίως όσον αφορά τη διασφάλιση ότι οι αλιευτικές δραστηριότητες θα είναι περιβαλλοντικά βιώσιμες μακροπρόθεσμα και ότι η διαχείρισή τους θα γίνεται με τρόπο που αποφέρει οικονομικά και κοινωνικά οφέλη και δημιουργεί θέσεις απασχόλησης· και βελτίωση του ρυθμιστικού πλαισίου διαχείρισης της αλιείας του είδους αυτού.

Οι **ειδικοί στόχοι** είναι οι εξής: i) επίτευξη και διατήρηση της θνησιμότητας λόγω αλιείας με τη μέγιστη βιώσιμη απόδοση για όλα τα βενθοπελαγικά αποθέματα έως το 2020· ii) αύξηση της επιλεκτικότητας ειδών που αλιεύονται από τράτες βυθού, ιδίως για να αποκλεισθούν τα ιχθύδια· iii) διασφάλιση της βιωσιμότητας του κλάδου της αλιείας· και iv) παροχή αποτελεσματικού πλαισίου διαχείρισης, απλούστερου και σταθερότερου, που ενισχύει την αποδοχή του από τους ενδιαφερομένους.

Ποια είναι η προστιθέμενη αξία της δράσης σε επίπεδο ΕΕ;

Τα βενθοπελαγικά αποθέματα ιχθύων και τα αλιευτικά σκάφη έχουν διασυνοριακό χαρακτήρα και, ως εκ τούτου, η ανάληψη δράσης μόνο σε επίπεδο κράτους μέλους δεν μπορεί να επιτύχει αποτελεσματικά τους στόχους. Για να είναι αποτελεσματικά, τα μέτρα θα πρέπει να συντονιστούν και να εφαρμοστούν σε ολόκληρη τη ζώνη κατανομής των αποθεμάτων και σε όλους τους οικείους στόλους. Ως εκ τούτου, είναι αναγκαίο να αναληφθεί δράση σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

B. Λύσεις

Ποιες νομοθετικές και μη νομοθετικές επιλογές πολιτικής έχουν εξεταστεί; Υπάρχει προτιμώμενη επιλογή ή όχι; Γιατί;

Εξετάστηκαν τρεις επιλογές πολιτικής. **Επιλογή 1** «Καμία αλλαγή πολιτικής» - Η πρώτη επιλογή είναι η διατήρηση της υφιστάμενης κατάστασης ή καμία αλλαγή πολιτικής (δηλαδή το υφιστάμενο ρυθμιστικό πλαίσιο θα εξακολουθήσει να ισχύει). Χρησιμοποιείται ως σημείο αναφοράς με βάση το οποίο θα συγκριθούν οι εναλλακτικές επιλογές. **Επιλογή 2** «Τροποποίηση του υφιστάμενου πλαισίου διαχείρισης» - Βάσει της επιλογής αυτής, τα τρέχοντα μέσα διαχείρισης, δηλαδή τα εθνικά σχέδια διαχείρισης, θα επανεξεταστούν ώστε να συμπεριληφθούν οι στόχοι της ΚΑΛΠ. Οι κύριες πτυχές που πρέπει να εξεταστούν κατά την επανεξέταση είναι οι εξής: τροποποιήσεις στο ισχύον πεδίο εφαρμογής (όσον αφορά τα αποθέματα ιχθύων, την αλιεία και την καλυπτόμενη έκταση)· νέοι στόχοι διατήρησης, όπως MBA· ποσοτικοποιημένοι στόχοι και χρονοδιαγράμματα· και νέες διασφαλίσεις· και **Επιλογή 3** «Υιοθέτηση πολυετούς σχεδίου σε επίπεδο ΕΕ» - Η επιλογή αυτή

αποσκοπεί στο να διασφαλίσει ότι οι αλιευτικοί στόλοι της ΕΕ που αλιεύουν βενθοπελαγικά αποθέματα στη δυτική Μεσόγειο ρυθμίζονται από ένα ενιαίο και ολοκληρωμένο ρυθμιστικό πλαίσιο σε επίπεδο ΕΕ.

Η προτιμώμενη επιλογή είναι η **επιλογή 3: ένα πολυετές σχέδιο σε επίπεδο ΕΕ**, δεδομένου ότι αποδίδει καλύτερα όσον αφορά το σύνολο των περιβαλλοντικών και κοινωνικοοικονομικών στόχων. Επίσης, είναι πιο συνεκτικό με τη μεταρρύθμιση της ΚΑΛΠ, πιο εξορθολογισμένο (ένα και μόνο κύριο ρυθμιστικό πλαίσιο), πιο σταθερό (έχει μακροπρόθεσμη προοπτική) και πιο διαφανές (δεδομένου ότι τα τρία ενδιαφερόμενα κράτη μέλη θα προσαρμόσουν από κοινού τα τρέχοντα επίπεδα θνησιμότητας λόγω αλιείας σε βιώσιμα επίπεδα μέσω κανονισμού του Συμβουλίου) σε σχέση με τις επιλογές 1 και 2.

Ποιος υποστηρίζει την κάθε επιλογή;

Όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη που συμμετείχαν στη διαβούλευση συμφώνησαν ότι το υφιστάμενο πλαίσιο διαχείρισης (επιλογή 1 ή γραμμή βάσης) δεν είναι επαρκές για την επίτευξη των στόχων της ΚΑΛΠ. Από τη διαβούλευση προέκυψε επίσης ότι οι περισσότεροι ενδιαφερόμενοι δεν συμφωνούν με την εναλλακτική δυνατότητα τροποποίησης του ισχύοντος πλαισίου διαχείρισης (επιλογή 2), διότι τα προβλήματα που περιγράφηκαν προηγουμένως θα εξακολουθούν να υφίστανται. Εξάλλου, η πλειονότητα των ενδιαφερομένων (δηλαδή, MEDAC, δημόσιες διοικήσεις, ΜΚΟ και η επιστημονική κοινότητα) θεωρούν ότι ένα πολυετές σχέδιο της ΕΕ (επιλογή 3) συνιστά την καλύτερη δυνατή μακροπρόθεσμη λύση. Κατά την άποψή τους, η προσέγγιση αυτή δικαιολογείται από τον πολυειδικό χαρακτήρα της αλιείας, τα διάφορα κράτη μέλη που εμπλέκονται και τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ των διαφόρων εργαλείων και τύπων αλιείας.

Γ. Επιπτώσεις της προτιμώμενης επιλογής

Ποια είναι τα οφέλη της προτιμώμενης επιλογής (αν υπάρχει, ειδάλλως των κυριότερων επιλογών);

Από **περιβαλλοντική πλευρά**, τα μοντέλα δείχνουν ότι περίπου το 70 % των εκτιμηθέντων αποθεμάτων θα ανακτήσει τα επίπεδα της ΒΑΑ πάνω από το προληπτικό σημείο αναφοράς B_{PA} έως το 2025. Ωστόσο, η πιθανότητα επίτευξης των στόχων θνησιμότητας λόγω αλιείας για όλα τα αποθέματα παραμένει πολύ χαμηλή, στο 36 % περίπου. Από τις προσομοιώσεις προκύπτει ότι, στο πλαίσιο του πολυετούς σχεδίου, δεν θα υλοποιηθεί πλήρως κανένας δείκτης. Ωστόσο, η επιλογή αυτή παράγει σημαντικά καλύτερα αποτελέσματα σε σχέση με τη γραμμή βάσης, αλλά και σε σχέση με την επιλογή 2 όσον αφορά τη μεταβολή του δείκτη F_{MSY} . Από **κοινωνικοοικονομική πλευρά**, μόνο ένα τμήμα του στόλου θα διατρέξει οικονομικό κίνδυνο έως το 2025 (οκτώ τμήματα του στόλου λιγότερα από τη γραμμή βάσης). Το τμήμα του στόλου που επηρεάζεται (δηλαδή ισπανικά σκάφη αλιείας με δίχτυα, ολικού μήκους μεταξύ 12 και 18 μέτρων) έχει 52 σκάφη.

Το πολυετές σχέδιο είναι επίσης πιο εξορθολογισμένο (ένα και μόνο κύριο ρυθμιστικό πλαίσιο), πιο σταθερό (έχει μακροπρόθεσμη προοπτική) και πιο διαφανές (δεδομένου ότι τα τρία ενδιαφερόμενα κράτη μέλη θα προσαρμόσουν από κοινού τα τρέχοντα επίπεδα θνησιμότητας λόγω αλιείας σε βιώσιμα επίπεδα μέσω κανονισμού του Συμβουλίου) σε σχέση με το τροποποιημένο πλαίσιο.

Ποιο είναι το κόστος της προτιμώμενης επιλογής (αν υπάρχει, ειδάλλως των κυριότερων επιλογών);

Το πολυετές σχέδιο θα συνεπαγόταν μεγαλύτερες μεταβατικές δαπάνες σε σχέση με την απασχόληση και την αποδοτικότητα, ως αποτέλεσμα των σημαντικών μειώσεων που χρειάζονται για την επίτευξη των στόχων θνησιμότητας λόγω αλιείας. Η επιλογή αυτή θα θέσει 8 τμήματα του στόλου σε οικονομικό κίνδυνο έως το 2022 (τρία τμήματα του στόλου πάνω από τη γραμμή βάσης). Αυτά είναι οι γαλλικές, ισπανικές και ιταλικές βρατές βυθού συνολικού μήκους μεταξύ 18 και 40 μέτρων και ορισμένα ισπανικά σκάφη που χρησιμοποιούν αδρανή εργαλεία (π.χ. παραγαδιάρικα μήκους μεταξύ 6 και 12 μέτρων). Τα 8 τμήματα του στόλου έχουν 1 415 σκάφη, 6 193 αλιείς ΙΠΑ και 3 100 θέσεις εργασίας σε βοηθητικές δραστηριότητες που κινδυνεύουν. Ωστόσο, στο πλαίσιο του πολυετούς σχεδίου, οι κοινωνικοοικονομικές επιδόσεις αναμένεται να βελτιωθούν σε όλους τους στόλους έως το 2025, ενώ οι 25 από τους 26 στόλους θα αποκομίσουν κέρδος.

Πώς θα επηρεαστούν οι επιχειρήσεις, οι ΜΜΕ και οι πολύ μικρές επιχειρήσεις;

Όλες οι επιπτώσεις που περιγράφονται ανωτέρω αναμένεται να ενδιαφέρουν ιδιαίτερα τις ΜΜΕ, δεδομένου ότι η συντριπτική πλειονότητα των αλιευτικών επιχειρήσεων που εκμεταλλεύονται βενθοπελαγικά αποθέματα στη δυτική Μεσόγειο είναι πολύ μικρές επιχειρήσεις (κατά μέσον όρο, το 89 % των γαλλικών, ιταλικών και ισπανικών επιχειρήσεων στον αλιευτικό τομέα έχουν μόνο 1 σκάφος). Επομένως, δεν υπάρχει λόγος να εξαιρεθούν από το πεδίο εφαρμογής της πρωτοβουλίας, καθώς, στην αντίθετη περίπτωση, η πρωτοβουλία θα ήταν άσκοπη. Κατά συνέπεια, το πολυετές σχέδιο θα μπορούσε, κατά πάσα πιθανότητα, να ισχύει για όλες τις επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ, σε διαφορετικό βαθμό ανάλογα με τον τρόπο με τον οποίο τα κράτη μέλη θα

αποφασίσουν να κατανείμουν τις αναγκαίες μειώσεις στα διάφορα τμήματα του στόλου.

Θα υπάρξουν σημαντικές επιπτώσεις στους εθνικούς προϋπολογισμούς και στις εθνικές διοικητικές αρχές;

Όσον αφορά τα κράτη μέλη, η εφαρμογή του πολυετούς σχεδίου και το νέο καθεστώς διαχείρισης της αλιευτικής προσπάθειας μπορούν να δημιουργήσουν ορισμένες πρόσθετες διοικητικές δαπάνες, αλλά αυτές θα μπορούσαν να καλυφθούν από τη στήριξη του ΕΤΘΑ (άρθρο 36 του ΕΤΘΑ). Μετά από μια μεταβατική περίοδο, αναμένεται ότι το διοικητικό κόστος (ισοδύναμο προς το κόστος διατήρησης του καθορισμένου ρυθμιστικού πλαισίου) θα πρέπει να υποχωρήσει και να συμβαδίζει περισσότερο με τα οφέλη που απορρέουν από την επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί.

Θα υπάρξουν άλλες σημαντικές επιπτώσεις;

Όχι.

Δ. Παρακολούθηση

Πότε θα επανεξεταστεί η πολιτική;

Το σχέδιο και οι επιπτώσεις του θα εξεταστούν από την Επιστημονική, Τεχνική και Οικονομική Επιτροπή Αλιείας (ΕΤΟΕΑ), πέντε έτη μετά την έναρξη ισχύος του. Η Επιτροπή θα υποβάλει εν συνεχεία έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο σχετικά με τα αποτελέσματα.